

Czesław Parzyszek

"Ksiądz Profesor Lucjan Balter SAC : kapłan i teolog", w: Międzynarodowy Przegląd Teologiczny "Communio", nr 3-4/2010 : [recenzja]

Collectanea Theologica 81/1, 239-241

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Franciszek Jusiel (s. 125-132). Następnie ks. Waldemar Lisowski, absolwent rzymskiego „Gregorianum”, stawia pytanie *Księża diecezjalni powołani do samotności?* (s. 133-146), natomiast ks. Witold Michalowski, wykładowca Uniwersytetu Michała Romera i Wyższego Seminarium Duchownego w Wilnie, podejmuje temat *Wypalenie zawodowe wśród duchownych* (s. 147-154). Problematyka teologiczna powraca w tekście *In persona Christi – in nomine Ecclesiae*, który napisał ks. Andrzej Szuszkiewicz, kolejny wykładowca wileńskiego seminarium duchownego (s. 155-167). Część drugą zamyka pastoralna refleksja ks. Jerzego Witkowskiego opatrzona tytułem *Gdy ksiądz parafian nawiedza...* (s. 169-174).

Artykuły mają charakter poruszających różne tematy i zróżnicowanych pod względem wartości naukowej przyczynków. Wiele z nich wykorzystuje, co zrozumiałe, polskojęzyczne piśmiennictwo teologiczne i filozoficzne, potwierdzając bardzo silne więzi Wileńszczyzny z Polską. Większość dociekań i obserwacji ma wydźwięk i profil pastoralny, bo taki właśnie był cel autorów i redaktorów publikacji. Honorując czcigodnego duszpasterza, jest przeznaczona dla szerokiego kręgu duchowieństwa i wiernych, w nadziei, że przybliży i utrwali jego postać, a jednocześnie skłoni do refleksji i dyskusji nad wybranymi zagadnieniami współczesnego duszpasterstwa. Duże korzyści z lektury tej książki odniosą czytelnicy w Polsce, poznając świat wciąż dość nieznanym i widząc, jak ogromna praca została wykonana na dawnych Kresach, gdzie żyją tysiące naszych rodaków. Książka stanowi pierwszy tom serii wydawniczej „Wielcy Ludzie Wileńszczyzny”. Redaktorzy napisali (s. 10), że to „zobowiązuje do wydłużania rozpoczętego dzieła, nazwa wskazuje natomiast kierunek. A jest w tym szerokie pole do popisu, gdyż wielkich ludzi na Wileńszczyźnie nigdy nie brakowało i Bogu dzięki nie brakuje...”

ks. Waldemar Chrostowski, Warszawa

Książka Profesora Lucjana Baltera SAC. Kapłan i teolog, Międzynarodowy Przegląd Teologiczny „Communio”, nr 3-4/2010, ss. 314.

Ostatnio ukazał się oczekiwany numer Międzynarodowego Przeglądu Teologicznego „Communio”, który w całości został poświęcony osobie ks. prof. Lucjana Napoleona Baltera, pallotyka. Bardzo wielu ludzi nauki z wielkim bólem i smutkiem przyjęło wiadomość, że 15 lutego 2010 r. zakończył doczesne życie ten wybitny teolog, długoletni redaktor naczelny Międzynarodowego Przeglądu Teologicznego „Communio”. Polska wersja „Communio” – jako wy-

raz wdzięczności za ogromny wkład ks. prof. Baltera w rozwój myśli teologicznej, szczególnie na swych łamach – poświęciła wspomniany numer jego osobie. Jest to zasługą obecnego redaktora naczelnego „Communio”, ks. prof. Pawła Góralczyka SAC oraz wydawnictwa Pallottinum.

Dość obszerny podwójny numer (3-4) „Communio” składa się z trzech części: *Wprowadzenie* (cz. I), *Teologia ks. L. Baltera* (cz. II) oraz *Wspomnienia* (cz. III). Część pierwsza, oprócz treściwego wstępu redaktora naczelnego, ks. prof. Pawła Góralczyka SAC, zawiera prezentację ks. L. Baltera jako profesora i redaktora naukowego (pióra ks. A. Dyrka), słowo przełożonego generalnego F. Kretza SAC: *Harmonia realizacji charyzmatów*, słowo przełożonego prowincjalnego J. Lasaka SAC: *Ks. Lucjan Balter: Kapłan – teolog – pallotyln* oraz homilię pogrzebową ks. wiceprowincjała Cz. Parzyśka SAC: *Wierzę w życie wieczne*.

Część druga numeru to prezentacja naukowa zasadniczych wątków problemowych podejmowanych przez ks. prof. L. Baltera w jego pracy naukowo-badawczej. Książę Profesor oddał wszystkie swoje siły posłudze, jaką spełnia teologia, której przedmiotem jest Prawda – żywy Bóg i Jego objawiony w Jezusie Chrystusie plan zbawienia. „Nie był on – jak napisał ks. prof. P. Góralczyk – przywiązany do jednej szkoły filozoficznej czy do jednego kierunku teologicznego, lecz orientował się w wielości i był świadomy uwarunkowań systemowych poszczególnych twierdzeń, w tym także swoich własnych” (s. 8). Potrafił rozwiązywać współczesne problemy doktrynalne w duchu Magisterium Kościoła, lecz jednocześnie krytycznie odnosił się do takich ujęć, które pochopnie dogmatyzują to nauczanie.

Część trzecia numeru to wspomnienia współpracowników, tych, którzy razem z ks. prof. L. Balterem nauczali, oraz jego uczniów. Pojawiały się takie tytuły określające ks. Lucjana Baltera, jak: „dogmatyk liturgizujący”; „całe życie dla teologii, a całą teologię dla życia prawdą i miłością”; „teolog – duszpasterz – człowiek; zwykły i niezwykły”; „nie wymawiam się od trudu”; „świętość jest w zasięgu ręki” czy „środowe spotkania z Mistrzem”. Oto niektóre z ostatnich o nim wspomnień: „postać nietuzinkowa, barwna jak «dywan Marszala», potrafił harmonijnie połączyć wodę z ogniem; umiał odważnie zadawać pytania, szukać odpowiedzi i jednocześnie nie zejść na manowce błędnego myślenia” (por. s. 314).

Należy się wdzięczność nowej redakcji Międzynarodowego Przeglądu Teologicznego „Communio” za taki wyraz wdzięczności wobec wieloletniego redaktora naczelnego. Warto polecić polskim czytelnikom bardziej dogłębne poznanie osoby i nauczania ks. prof. Lucjana Napoleona Baltera, by dla wielu jego uczniów był nadal „mistrzem” uprawiania teologii.

RECENZJE

Na zakończenie tego specjalnego numeru „Communio”, nowa redakcja zamieściła następującą informację:

Drodzy Czytelnicy „Communio”,
z przyjemnością informujemy, że Pallottinum i Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie nawiązały współpracę, której efektem będzie wspólne wydawanie „Communio” o jeszcze wyższym poziomie naukowym i w nowej formule redakcyjnej.

Do współpracy zaprosiliśmy najwybitniejszych polskich teologów, a wśród nich profesorów UKSW. O jakość publikowanych materiałów zadba Rada Naukowa, w skład której weszli profesorowie o dużym dorobku naukowym. Nowością będą recenzje publikacji teologicznych zamieszczanych w każdym numerze. Zmieni się także liczba artykułów krajowych i zagranicznych w ten sposób, by promować dorobek polskich teologów, szczególnie młodego pokolenia. Pierwszy numer nowego „Communio” pod tytułem *Prawo naturalne* do nabycia już od lutego 2011 r.

Czesław Parzyszek SAC, Warszawa